

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Et Morib. Ignatii Loiolæ, Qvi Societatem Iesv
Fvndavit, Libri III**

Maffei, Giovanni Pietro

Dvaci, 1585

Barcinone ad studia litteraru[m] aggreditur. Cap. XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44004

pœnas ab innocente Ignatio repetūt. nec modo iurgia & probra certatim ingerere, sed etiam impetu facto, pugnis, cubitis, calcibus hominis latera faciemq. contundere, mirabiliter in ipso verberum dolore lætantis, quòd aliquid innoxio sibi ad Christi Domini exemplum perpeti contigisset. Cumq. verberando & conuitiando fessi denique destitissent, miseratus alius quidam miles excepit exanimem, ac fouit, ciboq. recreatum insequenti luce tutū abire permisit. Sed antequam Genuam accederet, rursus in statura Gallorum incidit, verum euentu admodum dispari, si quidem Dux, vt eum in Guipuzcoa natum audiuit, Vasco ipse eidem regioni finitimus, quasi popularē clemēter agnouit, ac benigne tractari à militibus iussum postridie dimisit incolumem. Inde cum Genuā peruenisset, Rodericum Portundum ibi offendit Cantabrum, Hispaniensi classi præpositum, in Ferdinandi quondam regia sibi notum; cuius beneficio dum Barcinonem traicitur, nihilo pacatiori vsus est mari, quàm terra paulo ante vsus fuerat. Etenim à piratis conspecta nauis, qui valida per eos dies classe infestum habebant mare Ligusticum, ingenti nauarum labore metuq. manus insectantium effugit.

Barcinone ad studia litterarum aggreditur.

CAP. XVI.

INterea Ignatium Hierosolymitana commoratione prohibitum, grauis coquebat cura, quid ageret, quod nam potissimum vitæ genus eligeret. ac multa secum agitāti venerat illi dudum in mentem, cœnobium aliquod ingredi maxime dissolutum, vt ibi, dum lapsam reli-

D iij gionis

gionis disciplinam, & verbo & exemplo conaretur ad veterū instituta redigere; & ceteris aliqua re prodesset, & ipse interea (quod necessario futurum videbat) ab iis qui restringi se nollent, multa pro Christi nomine pateretur. Sed incertus num id maxime ad Dei gloriam pertineret, quam videlicet vnā in omni actione spectare consueuerat; multa ac diligēti prece & ieiunio explorat numinis voluntatem: ac diu perplexus, in eam deniq. mētem sese diuinitus plane sensit impelli, vt sine dubitatione statueret, primum operam suam, qualis qualis esset, nequaquam intra vnus familiae cancellos includere: deinde, quo latius pateret vtilitas ac fructus animorum, eiusdem consilij ac propositi idoneos aliquot adlegere socios atque adiutores: postremo, vt sine hominum admiratione versari in adiuuandis hominibus posset, ad sancti Spiritus vnctionem, doctrinæ quoq. subsidium, ac litterarum cognitionē adiungere, præsertim quòd ea commendatione facultatem etiam repetendæ atque obtinendæ Hierosolymitanæ prouinciæ (cuius illi cura viuebat in pectore) facile se ab Ecclesiasticis magistratibus aliquando impetraturum sperabat. Et quidem, quod ad litterarum studia pertinet, cum nondum intelligeret quàm illa sibi totum hominem fere vindicent, ratus posse interim se animis quoque adiuuandis vacare, Minorellam ad gregem illum suum reuerti decreuerat, vbi & sparsa in hominum mentibus pietatis virtutisque semina ad bonam frugem perducere, & Cisterciensis cuiusdam monachi, spectatæ sanctitatis ac doctrinæ viri, tum consuetudine perfrui, tum industria erudiri magnopere cupiebat. Sed cum illum, contra quàm putarat, demortuum reperisset, Barcinonem sibi studiorum idoneā

sedem

fedem putauit fore, propter eam maxime causam, quòd cum paupertatem perpetuo colere, nihilque ab domo sua & cognatis accipere decreuisset; in ea vrbe multos habebat spiritali necessitudine sibi cõ-iunctos: in iis Ardebalum quemdam peritum, vt locis ac temporibus illis, ludi magistrum; & Elisabetham Rosellam primariam feminam: quorum alter operam illi gratuitam in docendo, altera in quotidianos vsus quidquid opus esset benigne detulerat. Vt igitur Barcinonem reuertit, seq. Ardebalò dedit in disciplinam, repuerascere in gratiam Christi matura iam ætate vir (quippe tertiũ circiter ac trigesimũ agebat annum) & elementarius propemodum fieri non erubuit. Ceterũ ad illa spinosa rudimenta grammaticæ capienda, ediscēdasq. verborum inflexiones & nominum, cum alia erant ei impedimento, tum illud præcipue, quòd animum ad rerum cælestiũ sensa concipienda longo iam vsu promptum & agilem, si amandi vocabulum, vel alia quæpiam eiusmodi vox admonuisset eorum, quæ pie ac religiose cogitare & commentari consueuerat, subito pæne abstractus à sensibus, in contemplationem diuinæ caritatis ac sempiternæ beatitudinis tota mente raperetur. Ex quo fiebat, non solum vt nihil noui mādare memorię posset, sed etiam vt si quid antea impressum esset, id ipsum concursu nouarum & præstantiorum imaginum illico deleretur. quam ipsam rem, quasi futura prælagiens, pro sua parte adiuuabat etiã vaser humani generis inimicus, eo maxime tempore crebra intelligentię lumina eidem offerens, & recondita patefaciens scripturæ sacræ mysteria. Quod ille cũ cerneret, cumq. adhibito sæpe conatu, euagationē hanc frustra cohibere tentasset; pro ea discretionē spiri-

D iiij tuum

tum quam diuturna exercitatione parauerat, facile sensit diaboli fraudem, sese à litterarum studio reuocare conantis. ac quo consilio Barcinonem sese contulerat, id ipsum labore ac diligentia consequi maiorem in modum exoptans, hanc inuit rationem eius abigēdæ molestiæ. Templum erat beatę Virginis, cui à Mari cognomen est, gymnasio proximum. in id templum fuis rite ad Deum, eādēq. Virginem precibus, Ardebalū pro amicitia accersit; rem illi totam, vt erat, exponit; deinde se ad pedes abijcit homini, etiam atq. etiam obtestans, ne ab incępto desistat; se vtique, modo sibi panis & aqua nō desit, in proximum biēnium, & eo amplius, si opus fuerit, ad scholas frequentē esse venturum, seduloq. daturum operam litteris; petere & rogare, vt ab se quotidie non minus quàm à ceteris pensum exigat; cessantē, quasi quemlibet vnum è grege puerorum, arbitrato suo & verbis & plagis accipiat. Miratus viri humilitatem ac probitatem Ardebalus, bonum animū iubet habere, suamq. illi operam denuo pollicetur. Atq. hac submissione victus deniq. dæmon abscessit, & importunis illustrationibus Dei beneficio recedentibus, operæ pretium Ignatius facere, & liberius in grammaticæ cognitione cępit excurrere. Interea discendi mirabiliter auido, & omnia studiorum compendia perquirenti, suasere nonnulli, ad pietatem videlicet cum elegantiore doctrina iungēdam, vt Erasmi Rotterodami, qui ea tempestate Latinitatis auctor idoneus habebatur, Enchiridion militis Christiani studio se perlegeret. quod ille facere cum cępisset, celeriter sensit ea lectione spiritus feruorem in se, quasi frigida superfusa, restingui: consultoq. per preces Deo ita librum illū abiecit, vt neq. in manus postea sumpse-

sumperit ipse, & multo post, Generalis creatus, omnia scriptoris illius opera in Societate IESV legi vetuerit: non quo singula hæretico veneno infecta putaret; sed ne quis forte captus facetiis ac dicacitate viri, sensim, vt fit, ab incorruptis ad vitiosa descenderet. Nec tamen eo tempore Ignatius, quamquam studio litterarum adeo intentus, consueta caritatis officia & studium pænitentiae omisit. quinimo cum Barcinonem valétiore quàm inde abierat stomacho reuertisset, non ille quidem ad saccum rediit, neque orationi ita multum temporis tribuit; sed tamen vestitu admodum vili vsus est, & calceos ad ostentationem vitandam ita perforauit, vt soleis paulatim magis magisque discerptis, hieme iam sæuiente, nudis humi plantis incederet: atque etiam subseciuis operis, erepto è scholasticis exercitationibus tempore, institit pia passim colloquia serere; plebem infimam doctrinae Christianae præceptis imbueret; quosdam etiam spiritualibus exercitiis ad virtutem ac perfectionem informare. Quarum rerum admiratione permoti præ ceteris viri quattuor, sese ad Ignatij ductum atque institutum aggregarunt (quibus tamen, vt suo loco videbimus, in proposito constantia defuit) Callistus quidam, qui auctore Ignatio peregrinationem Hierosolymitanam nuper obierat; alterum Artiagam cognomento appellabāt; tertius fuit è Gotholaniæ proregis familia, nomine Cazeret; ad quos vltimo loco Ioannes adolescens, natione Gallus accessit. His ille sociis auctus; tametsi studiorum metam quàmprimū attingere optabat, quo liberius omnem curam atque operam in hominum salute consumeret; tamen quòd sibi nondum sat firma grammaticæ fundamenta iecisse videbatur, numquā adduci

adduci potuit, vt ab Ardeali disciplina discederet (quamuis ad superiores artes vulgo idoneus haberetur) quoad insignis quidam Theologiæ doctor, cui sese excutiendum examinandumque tradiderat, facto periculo, ad reliquorum sententiam accessit. Cuius auctoritatem & iudicium ne contemnere videretur, licet ipse sibi haud sane placeret, ad grauiora studia Complutum vna cum sociis abiit.

Eiusdem commoratio Complutensis.

C A P. XVII.

IBi cum ad publicum xenodochium suo more diuertisset; artium, vt appellant, curriculum iniit non admodum felici successu: quippe qui eadem illa præpropera festinatione incitatus, nullo pæne seruatæ vel ordine vel discrimine disciplinæ, multa & varia vno eodemque tempore aggressus est; & in logicis terminos, quos appellant, in physicis Albertum, in Theologia, Magistrum sententiarum (qui maxime librum in Hispania terebantur) euoluere, & plures quotidie in scholis audire cœpit interpretes; quæ res in speciem vtilis & compendiaria, vel maximo ei in id ipsum quod properabat, impedimento fuit. Etenim, quod in rebus humanis fere fit, cum auide sequeretur omnia, nihil propemodum assequebatur, & ipsa varietas ac multitudo rerum, tum intelligentiæ tenebras, tum vero memoriæ perturbationem & confusionem afferebat. Ad hæc illud etiam accedebat incommodi, quòd in summa paupertate non solum ex emendicato viuebat ipse cum suis, ve-

tum